LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2021/2072

(2021. gada 25. novembris),

ar ko atbalsta noturības veidošanu biodrošuma un biodrošības jomā saistībā ar Bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču konvenciju

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai ("ES stratēģija"), kuras III nodaļā uzskaitīti pasākumi, kas paredzēti, lai apkarotu šādu ieroču izplatīšanu.

(2) Savienība aktīvi īsteno ES stratēģiju un veic tās III nodaļā uzskaitītos pasākumus, jo īpaši pasākumus, kas ir saistīti ar Bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču konvencijas (BTIK) stiprināšanu, īstenošanu un vispārēju piemērošanu.

(3) Padome 2006. gada 20. martā pieņēma ES Rīcības plānu attiecībā uz bioloģiskajiem un toksīnajiem ieročiem, ar ko papildina Vienoto rīcību 2006/184/KĀDP ([1]), atbalstot BTIK.

(4) Padome 2015. gada 16. novembrī pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2015/2096 ([2]) par Savienības nostāju BTIK līgumslēdzēju valstu astotajā pārskata konferencē.

(5) BTIK astotā pārskata konference nolēma atjaunot ANO Atbruņošanās lietu biroja (*UNODA*) Ženēvas nodaļā izveidotās un BTIK septītajā pārskata konferencē saskaņotās Īstenošanas atbalsta grupas pilnvaras laikposmam no 2017. gada līdz 2021. gadam.

(6) Padome 2019. gada 21. janvārī pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2019/97 ([3]) par atbalstu BTIK saistībā ar ES stratēģiju. Šis lēmums papildina Lēmumu (KĀDP) 2019/97, turpinot stiprināt biodrošumu un biodrošību valstu, reģionālā un starptautiskā līmenī pašreizējās Covid-19 pandēmijas kontekstā.

(7) Ņemot vērā no Covid-19 pandēmijas gūto pieredzi, ir nepieciešams stiprināt centienus uzlabot biodrošumu un biodrošību starptautiskā, reģionālā un valstu līmenī,

([1]) Padomes Vienotā rīcība 2006/184/KĀDP (2006. gada 27. februāris), atbalstot Bioloģisko un toksisko ieroču konvenciju un īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 65, 7.3.2006., 51. lpp.).

([2]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2015/2096 (2015. gada 16. novembris) par Eiropas Savienības nostāju attiecībā uz Konvencijas par bakterioloģisko (bioloģisko) un toksisko ieroču izstrādāšanas, ražošanas un uzglabāšanas aizliegšanu un to iznīcināšanu (BTIK) astoto pārskata konferenci (OV L 303, 20.11.2015., 13. lpp.).

([3]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2019/97 (2019. gada 21. janvāris) par atbalstu Bioloģisko un toksisko ieroču konvencijai saistībā ar ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 19, 22.1.2019., 11. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Šajā lēmumā ir ievēroti šādi principi:

a) pēc iespējas labāk izmantot pieredzi, kas gūta no iepriekšējām vienotajām rīcībām un Padomes lēmumiem par atbalstu BTIK;

b) ņemt vērā tās specifiskās vajadzības, ko attiecībā uz biodrošuma un biodrošības stiprināšanu valstu, reģionālā un starptautiskā līmenī BTIK ietvaros ir darījušas zināmas BTIK līgumslēdzējas valstis, kā arī valstis, kas nav tās līgumslēdzējas valstis;

c) veicināt, ka atbildību par projektiem uzņemas vietējā un reģionālā līmenī, lai nodrošinātu tiem ilgtermiņa stabilitāti un saistībā ar BTIK veidotu Savienības un trešo pušu partnerības;

d) galveno uzmanību pievērst pasākumiem, kuri ir devuši konkrētus rezultātus attiecībā uz valstu, reģionālā un starptautiskā atbalsta, reaģēšanas un gatavības spēju stiprināšanu;

e) sekmēt miera un drošības, un ar veselību saistītu mērķu sasniegšanu, ko panāk, līgumslēdzējām valstīm efektīvi īstenojot BTIK.

2. Savienība atbalsta turpmāk minētos projektus, kas atbilst ES stratēģijas pasākumiem:

a) biodrošuma un biodrošības spēju stiprināšana Āfrikā, ko panāk ar pastiprinātu reģionālo koordināciju;

b) BTIK valsts kontaktpunktu spēju veidošana;

c) BTIK nozīmīgas zinātnes un tehnoloģiju attīstības pārskatīšanas veicināšana, kurā iesaista arī akadēmisko aprindu un nozares pārstāvjus;

d) atbalsta paplašināšana brīvprātīgām pārredzamības pārbaudēm.

Sīki izstrādāts šo projektu apraksts ir izklāstīts projekta dokumentā, kas iekļauts šā lēmuma pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Eiropas Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (AP).

2. Lēmuma 1. pantā minēto darbību tehnisko īstenošanu uztic *UNODA*. Tas šo uzdevumu veic AP uzraudzībā. Šim nolūkam AP noslēdz vajadzīgās vienošanās ar *UNODA*.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. panta 2. punktā minēto projektu īstenošanai ir 2 147 443,52 EUR.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā minētās summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija uzrauga 1. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šajā nolūkā Komisija noslēdz nepieciešamo nolīgumu ar *UNODA*. Nolīgumā paredz, ka *UNODA* ir jānodrošina Savienības ieguldījuma pamanāmība atbilstoši tā apjomam.

4. Komisija cenšas 3. punktā minēto nolīgumu noslēgt pēc iespējas drīz pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādām grūtībām minētajā procesā un par nolīguma noslēgšanas dienu.

4. pants

AP ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz *UNODA* sagatavotiem regulāriem ziņojumiem. Minētie ziņojumi ir pamatā Padomes veiktajiem novērtējumiem. Komisija sniedz informāciju par 1. panta 2. punktā minēto projektu finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Lēmums zaudē spēku 24 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā nolīguma noslēgšanas dienas vai sešus mēnešus pēc tā pieņemšanas dienas, ja minētais nolīgums netiek noslēgts minētajā laikposmā.

Briselē, 2021. gada 25. novembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
Z. POČIVALŠEK

PIELIKUMS

Projekts, ar ko atbalsta noturību biodrošuma un biodrošības jomā saistībā ar Bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču konvenciju (BTIK)

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Covid-19 pandēmija ir parādījusi globālos traucējumus, ko var izraisīt infekcijas slimības, un ir izcēlusi to, ka valstu, reģionālā un starptautiskā līmenī trūkst gatavības reaģēt uz bioloģiskiem notikumiem. Ja ar šādu slimību apzināti manipulētu, lai tā būtu virulentāka, vai to apzināti izplatītu vairākās vietās vienlaikus, tā varētu izraisīt vēl lielāku globālo krīzi. Tajā pašā laikā ir jāņem vērā arī sasniegumi biotehnoloģijā, jo tie var sniegt daudzus ieguvumus ar pozitīvu ietekmi uz ilgtspējīgu attīstību, taču tie var arī radīt daudzus riskus ar potenciāli katastrofālām sekām. Šajos apstākļos ir jāpastiprina centieni risināt biodrošuma un biodrošības jautājumus saistībā ar Bioloģisko un toksīnus saturošo ieroču konvenciju.

2. MĒRĶI

Ar šo Padomes lēmumu ir paredzēts konkrēti stiprināt biodrošumu un biodrošību valstu, reģionālā un starptautiskā līmenī pašreizējās Covid-19 pandēmijas kontekstā. Šis lēmums papildinās Padomes Lēmumu (KĀDP) 2019/97 (2019. gada 21. janvāris) ([1]) par atbalstu BTIK. Lēmumu 2019/97 īsteno ANO Atbruņošanās lietu biroja (*UNODA*) Ženēvas nodaļa ciešā sadarbībā ar BTIK Īstenošanas atbalsta grupu (ĪAG). Attiecīgā gadījumā šā lēmuma pamatā būs sasniegumi, kas gūti ar Lēmumu 2019/97 un iepriekšējām vienotajām rīcībām un Padomes lēmumiem par atbalstu BTIK, nedublējot notiekošās darbības. ([2]) Šā lēmuma īstenošanas posmā pēc iespējas labāk tiks izmantotas iespējamās sinerģijas ar Lēmumu 2019/97.

Šajā Padomes lēmumā tiks ievēroti šādi principi:

a) pēc iespējas labāk izmantot pieredzi, kas gūta no iepriekšējām vienotajām rīcībām un Padomes lēmumiem par atbalstu BTIK;

b) ņemt vērā tās specifiskās vajadzības, ko attiecībā uz biodrošuma un biodrošības stiprināšanu valstu, reģionālā un starptautiskā līmenī BTIK ietvaros ir darījušas zināmas BTIK līgumslēdzējas valstis, kā arī valstis, kas nav tās līgumslēdzējas valstis;

c) veicināt, ka atbildību par projektiem uzņemas vietējā un reģionālā līmenī, lai nodrošinātu tiem ilgtermiņa stabilitāti un saistībā ar BTIK veidotu Eiropas Savienības un trešo pušu partnerības;

d) galveno uzmanību pievērst pasākumiem, kas sevi ir pierādījuši kā tādi, kuri dod konkrētus rezultātus attiecībā uz valstu, reģionālā un starptautiskā atbalsta, reaģēšanas un gatavības spēju stiprināšanu;

e) sekmēt miera un drošības, un ar veselību saistītu mērķu sasniegšanu, ko panāk, līgumslēdzējām valstīm efektīvi īstenojot BTIK.

3. PROJEKTI

3.1. Projekts Nr. 1 – Biodrošuma un biodrošības spēju stiprināšana Āfrikā, ko panāk ar pastiprinātu reģionālo koordināciju

3.1.1. Projekta mērķis

Šis projekts ir vērsts uz to, lai stiprinātu BTIK īstenošanu un sekmētu tās vispārēju piemērošanu Āfrikas kontinentā, šajā nolūkā palielinot to valsts iestāžu un reģionālo struktūru un organizāciju spējas, kas nodarbojas ar biodrošuma un biodrošības jautājumiem Āfrikā. Projekta mērķis ir arī pastiprināt sadarbību un koordināciju starp šiem aktoriem.

([1]) Galvenie ES Padomes Lēmuma 2019/97 darba virzieni ir vispārēja piemērošana, atbalsta programmas BTIK īstenošanas stiprināšanai valstu līmenī, biodrošības tīklu izveide jauno zinātnieku no globālajiem dienvidiem vidū, atbalsts starpsesiju programmai un devītajai pārskatīšanas konferencei, kā arī informatīvu un izglītojošu materiālu izstrāde.

([2]) Vienotās rīcības 2006/184/KĀDP un 2008/858/KĀDP un Padomes Lēmumi 2012/421/KĀDP un (KĀDP) 2016/51.

Patlaban 14 valstis – četras parakstītājvalstis un desmit valstis, kas nav parakstījušas, – vēl nav ratificējušas BTIK vai pievienojušās tai. Astoņas no šīm valstīm ir Āfrikā: Čada, Dienvidsudāna, Džibutija, Ēģipte, Eritreja, Komoru Salas, Namībija un Somālija. Divas no šīm valstīm – Ēģipte un Somālija – ir BTIK parakstītājvalstis, savukārt pārējās sešas valstis konvenciju nav parakstījušas. Tādēļ Āfrikas kontinents BTIK vispārējas piemērošanas ziņā ir prioritārs reģions. Turklāt konvencijas īstenošanu varētu ievērojami pastiprināt, palielinot tās Āfrikas līgumslēdzēju valstu biodrošuma un biodrošības spējas.

3.1.2. **Projekta apraksts**

Šis projekts ietvers P3 politikas lietu speciālista posteņa izveidi, kas būs bāzēts Adisabebā, nolūkā konkrēti strādāt pie tā, lai panāktu konvencijas vispārēju piemērošanu un tās pastiprinātu īstenošanu Āfrikas kontinentā un izpētītu sinerģiju iespējas ar reģionāliem satvariem miera un drošības, veselības drošības un attīstības jomā. Konkrēti, politikas lietu speciālists būs atbildīgs par šādiem uzdevumiem:

a) sniegt leģislatīvu atbalstu tām līgumslēdzējām valstīm, kas vēlas uzlabot savus ar BTIK saistītos tiesību aktus, kā arī tām valstīm, kas ir ieinteresētas pievienoties konvencijai un plāno pārskatīt un pielāgot savus esošos tiesību aktus;

b) nodrošināt īpašas apmācības līgumslēdzējām valstīm par BTIK uzticības veicināšanas pasākumu (UVP) ziņojumu izstrādi un iesniegšanu;

c) palīdzēt Āfrikas BTIK līgumslēdzējām valstīm ar jautājumiem, kas saistīti ar UVP. Šis papildu atbalsts, kas pastiprinātu atbalstu, ko jau sniedz BTIK ĪAG, ir vērsts uz to, lai panāktu, ka Āfrikas līgumslēdzējas valstis iesniedz vairāk un kvalitatīvākus UVP ziņojumus;

d) uzturēt ciešu saikni ar Āfrikas valstīm, kas nav BTIK līgumslēdzējas valstis, tostarp, izmantojot to pastāvīgās misijas Āfrikas Savienībā Adisabebā, lai apzinātu konkrētas valstu problēmas saistībā ar pievienošanos konvencijai vai tās ratifikāciju un veicinātu attiecīgos pievienošanās/ratifikācijas procesus, vajadzības gadījumā sniedzot ar tiem saistītu tehnisku un leģislatīvu atbalstu;

e) uzturēt ciešu saikni un koordinēt pasākumus ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, apakšreģionālām grupām un partnerorganizācijām Āfrikā ([3]); un

f) atbalstīt visu citu pasākumu īstenošanu Āfrikā saskaņā ar šo ES Padomes lēmumu.

Politikas lietu speciālistu vajadzības gadījumā atbalstīs ārēji konsultanti konkrētiem būtiskiem uzdevumiem (piemēram, leģislatīva atbalsta un tehniskās palīdzības nodrošināšanai). *UNODA* klātbūtne Āfrikā ar tā Reģionālā miera un atbruņošanās centra Āfrikā (*UNREC*) starpniecību tiks izmantota tam, lai attiecīgā gadījumā veicinātu un atbalstītu pasākumu aspektus.

Visas politikas lietu speciālista darbības tiks cieši koordinētas ar BTIK ĪAG un ES Padomes lēmuma projekta personālu, kas ir bāzēts Ženēvā. Politikas lietu speciālists cieši sadarbosies ar *UNODA* ANO Drošības padomes Rezolūcijas 1540 (2004) ([4]) reģionālo koordinatoru Āfrikai un būs bāzēts ANO Āfrikas Ekonomikas komisijas (*UNECA*) ēkā Adisabebā.

3.1.3. **Gaidāmie projekta rezultāti**

Gaidāms, ka šis projekts sekmēs konvencijas vispārēju piemērošanu un uzlabos konvencijas nacionālu īstenošanu Āfrikas kontinentā. Tā mērķis ir arī pastiprināt sadarbību un koordināciju starp valstu iestādēm un reģionālām struktūrām un organizācijām, kas nodarbojas ar biodrošuma un biodrošības jautājumiem Āfrikā.

([3]) Piemēram, Āfrikas Slimību kontroles un profilakses centrsattiecībā uz tā *Biodrošuma un biodrošības iniciatīvu,* Āfrikas Savienības Komisijas Miera un drošības departaments, ĀS Attīstības aģentūra – Āfrikas Bioloģiskās drošības ekspertīzes tīkls, reģionālās ekonomikas kopienas un citas attiecīgās ĀS struktūras, kā arī Globālās partnerības bioloģiskās drošības darba grupas paraksta iniciatīva.

([4]) Rezolūcijā 1540 (2004) Drošības padome nolēma, ka visas valstis atturas sniegt jebkāda veida atbalstu nevalstiskiem aktoriem, kas mēģina izstrādāt, iegūt, ražot, turēt īpašumā, pārvadāt, nodot vai izmantot kodolieročus, ķīmiskos vai bioloģiskos ieročus un to nogādes līdzekļus, jo īpaši terorisma nolūkos.

Nostiprinot politikas lietu speciālista posteni Adisabebā, sagaidāms, ka atrašanās tuvāk valstu iestādēm Āfrikā, attiecīgajām vēstniecībām Adisabebā un reģionālās politikas veidošanas platformām būtiski sekmēs BTIK īstenošanu un konvencijas vispārēju piemērošanu Āfrikā, kā izklāstīts iepriekš.

3.2. **Projekts Nr. 2 – BTIK valsts kontaktpunktu spēju veidošana**

3.2.1. **Projekta mērķis**

Šā projekta mērķis ir izstrādāt apmācības materiālus un nodrošināt īpašu apmācību BTIK valsts kontaktpunktiem (VKP) par BTIK nacionālu īstenošanu. Ar to ir paredzēts arī izveidot līdzekļus un radīt iespējas dialogam un informācijas apmaiņai starp VKP par BTIK nacionālu īstenošanu, tostarp apmainīties ar paraugpraksi. Šā projekta mērķis ir stiprināt BTIK īstenošanu, nodrošinot VKP īpašu spēju veidošanu un reģionālā un starptautiskā līmenī starp viņiem veicinot plašāku apmaiņu un sadarbību.

Sestajā pārskatīšanas konferencē 2006. gadā tika nolemts, ka katrai līgumslēdzējai valstij būtu jāizraugās valsts kontaktpunkts, lai:

— koordinētu nacionālu īstenošanu un sazinātos ar citām līgumslēdzējām valstīm un attiecīgām starptautiskām organizācijām,

— sagatavotu un iesniegtu ikgadējos uzticības veicināšanas pasākumu (UVP) ziņojumus,

— apmainītos ar informāciju par vispārējas piemērošanas centieniem.

No pašreizējām 183 līgumslēdzējām valstīm tikai 134 valstis līdz šim ir izvirzījušas VKP. VKP ir integrēti dažādās struktūrās vietējā līmenī, viņiem ir atšķirīga pieredze un atšķirīgs iepriekšējo zināšanu par BTIK līmenis. Līdz šim BTIK VKP paredzēta apmācība ir pieejama tikai uz *ad hoc* pamata, un tās priekšnosacījums ir līdzekļu devēju nodrošināts finansējums.

3.2.2. **Projekta apraksts**

Šis projekts ietver standartizēta apmācības kursa izstrādi, kas būtu pieejams visiem VKP. Apmācības kurss tiks nodrošināts vai nu tiešsaistē, vai arī klātienē dažādos reģionos (atkarībā no Covid-19 pandēmijas attīstības) valstu pārstāvjiem, kas pilda BTIK VKP funkcijas. Apmācības kursā būs ietverta informācija par visiem BTIK nacionālas īstenošanas aspektiem, tostarp par BTIK uzticības veicināšanas pasākumu ziņojumu izstrādi un leģislatīvu jautājumu risināšanu. Apmācības pamatā būs *Norādījumi par BTIK īstenošanu*, kas tiek izstrādāti saskaņā ar ES Padomes Lēmumu 2019/97.

Lai gan BTIK IAG visu izraudzīto VKP kontaktinformāciju visām līgumslēdzējām valstīm dara pieejamu atsevišķā ierobežotas piekļuves lapā, nepastāv oficiāli veidi, kā VKP savstarpēji mijiedarboties. Tādēļ šajā projektā ir paredzēta virkne neformālu – virtuālu vai klātienes – reģionālu dialoga forumu BTIK VKP, lai veicinātu informācijas un paraugprakses apmaiņu.

Turklāt Ženēvā notiks pasākums, kurā kopā tiks pulcēti visi BTIK VKP, piemēram, pirms BTIK līgumslēdzēju valstu sanāksmes, lai dotu iespēju apmainīties ar informāciju un veidot tīklus starp VKP dažādos reģionos, līdzīgi kā *OPCW* valstu iestāžu gadskārtējā sanāksmē Ķīmisko ieroču konvencijas ietvaros. Ierobežotas piekļuves lapa arī turpmāk tiks paplašināta, lai tā VKP kalpotu par būtiskas informācijas repozitoriju, kas ietver visus attiecīgos apmācības materiālus, un par interaktīvu platformu, kas VKP ļauj mijiedarboties savā starpā un ar BTIK ĪAG. Ierobežotas piekļuves lapu uzturēs un pārvaldīs BTIK ĪAG, lai nodrošinātu nepārtrauktu vieglāku apmaiņu starp VKP pēc šā Padomes lēmuma darbības beigām.

Gan apmācības kursiem, gan dialoga forumiem ir spēcīgs tīklu veidošanas komponents, jo VKP tiktu dota iespēja iepazīt citam citu un savā starpā uzturēt saikni.

3.2.3. **Gaidāmie projekta rezultāti**

Kā šā apmācības kursa pozitīvs rezultāts ir sagaidāms, ka, pateicoties tam, ka tiek sniegta apmācības programma, vairāk līgumslēdzēju valstu izvirzīs VKP. Sagaidāms arī, ka sniegtās apmācības rezultātā palielināsies ik gadu iesniegto uzticības veicināšanas pasākumu ziņojumu skaits un kvalitāte, un tas sniegs papildu informāciju par konvencijas īstenošanas gaitu visā pasaulē. Lai nodrošinātu ilgtspēju, apmācības materiālu koncepcija būs tāda, lai tie VKP būtu izmantojami un pieejami turpmākām apmācībām pēc šā Padomes lēmuma darbības beigām. Turklāt gaidāms, ka šis projekts veicinās informācijas un paraugprakses apmaiņu starp VKP.

3.3. **Projekts Nr. 3 – BTIK nozīmīgas zinātnes un tehnoloģiju attīstības pārskatīšanas veicināšana, kurā iesaista arī akadēmisko aprindu un nozares pārstāvjus**

3.3.1. **Projekta mērķis**

Šā projekta mērķis ir veicināt konvencijai nozīmīgas zinātnes un tehnoloģiju pārskatīšanu. BTIK līgumslēdzējas valstis ir atkārtoti atzinušas, ka ir svarīgi saglabāt informētību par nozīmīgiem sasniegumiem zinātnē un tehnoloģijā. Šādi sasniegumi, no vienas puses, varētu radīt riskus, kas varētu izraisīt iespējamus konvencijas pārkāpumus, un, no otras puses, tie varētu nākt par labu konvencijai, piemēram, uzlabojot vakcīnas un slimību diagnostiku. Tā kā ar BTIK saistītās tehnoloģijas pēc būtības ir divējāda lietojuma, ļoti svarīga ir pastāvīga akadēmisko aprindu un nozares pārstāvju iesaiste un viedokļu apmaiņa ar viņiem.

3.3.2. **Projekta apraksts**

Šis projekts ietver starptautiskas zinātnes un tehnoloģiju konferences sarīkošanu, gatavojoties devītajai pārskatīšanas konferencei, un tās mērķauditorija galvenokārt būs akadēmisko aprindu, valdību un nozares eksperti, lai viņu viedokļus iekļautu diskusijās, kuras būs par pamatu devītās pārskatīšanas konferences programmai. Konferencē attiecīgā gadījumā ņems vērā un izmantos rezultātus, kas gūti piecos reģionālajos zinātnes un tehnoloģiju darbseminārosos, kuri notika saistībā ar ES Padomes Lēmumu (KĀDP) 2016/51 par atbalstu BTIK. Konferencē pievērsīsies arī ar zinātni un tehnoloģijām saistītiem BTIK līgumslēdzēju valstu priekšlikumiem, piemēram, biozinātnieku rīcības kodeksa ieviešanai un centieniem izveidot zinātnes un tehnoloģiju pārskatīšanas mehānismu, un tie būs temati, kas no jauna tiks apspriesti devītās pārskatīšanas konferences laikā. Konference notiks kādā no globālo dienvidu valstīm, piemēram, vienā no valstīm, kas ir ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas "Zinātnes un tehnoloģijas loma saistībā ar starptautisko drošību un atbruņošanos" atbalstītāja ([5]). Ja Covid-19 pandēmijas dēļ konferences norise klātienē nebūs iespējama, tiks izmantots virtuāls formāts. Konferences organizēšanā un norisē tiks iesaistīts ārējs konsultants ar attiecīgu pieredzi un ciešām saiknēm ar akadēmiskajām aprindām un/vai nozari. Ārējam konsultantam tiks uzdots arī strādāt pie ilgtermiņa stratēģijas izstrādes, kuras mērķis būs saistībā ar BTIK vairāk iesaistīt dažādas ieinteresētās personas.

Zinātnes un tehnoloģiju konference tiks papildināta ar iniciatīvu "Zinātne diplomātiem", kuras mērķis ir nodrošināt, lai politikas veidotāji būtu informēti par to, kā tehnoloģiskie un zinātniskie sasniegumi var konvencijai gan nākt par labu, gan radīt izaicinājumus. Iniciatīvas "Zinātne diplomātiem" ietvaros tiks organizēta virkne pasākumu, kuros galvenā uzmanība tiks pievērsta konvencijai īpaši svarīgai tehnoloģiskajai attīstībai. Ārējais konsultants būs atbildīgs arī par "Zinātne diplomātiem" pasākumu organizēšanu.

3.3.3. **Gaidāmie projekta rezultāti**

Sagaidāms, ka zinātnes un tehnoloģiju konference sniegs informāciju un būs par pamatu būtiskām diskusijām, kas notiks devītās pārskatīšanas konferences laikā. Diskusija par attiecīgiem BTIK līgumslēdzēju valstu priekšlikumiem, kas saistīti ar zinātni un tehnoloģijām, piemēram, par biozinātnieku rīcības kodeksa ieviešanu un centieniem izveidot zinātnes un tehnoloģiju pārskatīšanas mehānismu, būs vērsta uz to, lai veicinātu valstu un/vai reģionālo nostāju formulēšanu, kā arī diskusijas un sarunas par šiem priekšlikumiem devītajā pārskatīšanas konferencē.

Iniciatīvas "Zinātne diplomātiem" mērķis ir iepazīstināt politikas veidotājus ar svarīgākajiem, konvencijai nozīmīgiem tehnoloģiskajiem un zinātniskajiem sasniegumiem.

([5]) Sk. https://undocs.org/en/A/RES/73/32

3.4. **Projekts Nr. 4 – Atbalsta paplašināšana brīvprātīgām pārredzamības pārbaudēm**

3.4.1. **Projekta mērķis**

Projekta mērķis ir veicināt pārredzamību un vairot uzticēšanos saskaņā ar konvenciju. Tā pamatā ir brīvprātīgas pārredzamības pārbaudes, ko līgumslēdzējas valstis veic kopš 2011. gada, un tā mērķis ir vēl vairāk palielināt atbalstu šādām iniciatīvām, šajā nolūkā izveidojot brīvprātīgām pārredzamības pārbaudēm veltītu apmaiņas platformu. Cita starpā tas ietver arī visaptverošu analīzi, ko veiks, lai apzinātu no minētajiem pasākumiem gūto pieredzi, kā arī praktisku pasākumu kopumu koncepcijas atbalstam.

3.4.2. **Projekta apraksts**

Kopš 2011. gada brīvprātīgas iniciatīvas, kuru mērķis ir sarīkot dažādu veidu pārredzamības pārbaudes saskaņā ar konvenciju, ir uzņēmušās 15 līgumslēdzējas valstis. Šajās pārbaudēs piedalījās 35 valstis no visām reģionālajām grupām. Lai gan iepriekšējo pasākumu konkrētie mērķi un uzdevumi, formāts, līdzdalības līmenis un ilgums atšķiras, to pamatā ir kopīga izpratne, proti, par visiem ir panākta brīvprātīga vienošanās vai nu divpusēji, daudzpusēji, vai arī procesā, kas atvērts visām līgumslēdzējām valstīm, kuras ir ieinteresētas izmantot salīdzinošās izvērtēšanas iespējas. Šī pieeja ļauj pielāgot dažādus svarīgākos parametrus saskaņā ar to līgumslēdzēju valstu vēlmēm, kuras ir rīkotājas/dalībnieces. Brīvprātīgās pārredzamības pārbaudēs var pievērsties dažādiem aspektiem, piemēram, nacionālai īstenošanai, starptautiskajai palīdzībai un sadarbībai, gatavībai un reaģēšanai, eksporta kontrolei, biodrošuma un biodrošības tiesību aktiem vai uzticības veicināšanas pasākumu ziņojumu sagatavošanai.

Projektā ir paredzēts izveidot tiešsaistē pieejamu apkopojumu par visām pārredzamības pārbaudēm, proti, datubāzi ar meklēšanas funkciju par visiem līdz šim veiktajiem pasākumiem, un izstrādāt visaptverošu pētījumu par iepriekšējām pārredzamības pārbaudēm, ietverot pieredzi, kas apzināta no dažādiem pasākumiem. Pētījums tiks veikts ciešā sadarbībā ar *UNIDIR*. Turklāt projekta īstenošanā *UNODA* centīsies sadarboties ar ieinteresētām reģionālām un starptautiskām organizācijām, tostarp ES *CBRN* izcilības centriem. Tiešsaistes apkopojuma izveide un iepriekšējo pārbaužu pētījuma izstrāde tiks uzticēta ārējiem konsultantiem.

3.4.3. **Gaidāmie projekta rezultāti**

Sagaidāms, ka projekts stiprinās konvencijas īstenošanu, ko panāks ar dalīšanos informācijā un paraugpraksē starp līgumslēdzējām valstīm par brīvprātīgām pārredzamības pārbaudēm, un palīdzēs noteikt atbalsta un sadarbības vajadzības saskaņā ar BTIK X. pantu. Tas arī palīdzēs izveidot dialoga forumu par šādām iniciatīvām starp ieinteresētajām līgumslēdzējām valstīm.

4. **PERSONĀLA JAUTĀJUMI**

Lai īstenotu šo Padomes lēmumu, būs vajadzīga personāla klātbūtne Ženēvā nolūkā nodrošināt, ka visi pasākumi saskaņā ar šo Padomes lēmumu tiek īstenoti koordinēti un racionāli. Tādēļ ir vajadzīgs P2 politikas lietu speciālists un GS4 administratīvais asistents, kas bāzēti *UNODA* Ženēvas nodaļā. Kā minēts iepriekš, P3 politikas lietu speciālists būs bāzēts Adisabebā. P2 un P3 politikas lietu speciālisti un GS4 administratīvais asistents ziņos P3 politikas lietu speciālistam, kas pārrauga Padomes Lēmuma 2019/97 īstenošanu, lai nodrošinātu abu Padomes lēmumu racionālu un koordinētu īstenošanu.

Ņemot vērā augsto specializācijas līmeni, kas nepieciešams, lai sniegtu leģislatīvo un tehnisko palīdzību Āfrikā, valsts kontaktpunkta tīmekļa vietnes modernizēšanu un apmācības materiālu izstrādi kontaktpunktu vajadzībām, zinātnes un tehnoloģiju konferences organizēšanu un iniciatīvas "Zinātne diplomātiem" īstenošanu, tiešsaistes apkopojuma par brīvprātīgajām pārredzamības pārbaudēm izveidi un iepriekšējo pārbaužu un paraugprakses pētījuma izstrādi, šajā nolūkā būs nepieciešams iesaistīt ārējus konsultantus.

5. **ZIŅOŠANA**

UNODA / BTIK ĪAG iesniegs Augstajam pārstāvim sešu mēnešu progresa ziņojumus par projektu īstenošanu.

6. **ILGUMS**

Kopējais paredzētais projektu īstenošanas ilgums ir 24 mēneši.

7. **ES PAMANĀMĪBA**

UNODA / BTIK ĪAG veiks visus vajadzīgos pasākumus, lai plašāk informētu par to, ka veiktos pasākumus ir finansējusi Savienība. Šādus pasākumus veiks saskaņā ar Komisijas paziņojumu un Eiropas Komisijas izstrādāto un publicēto ES ārējo darbību ziņošanas un pamanāmības rokasgrāmatu. Tādējādi *UNODA*/BTIK ĪAG nodrošinās Savienības ieguldījuma pamanāmību ar pienācīgu atpazīstamības nodrošināšanu un publicitāti, uzsverot Savienības nozīmi, nodrošinot tās darbību pārredzamību un palielinot informētību par šā lēmuma pieņemšanas iemesliem, kā arī informētību par Savienības atbalstu šim lēmumam un šā atbalsta rezultātus. Projektu ietvaros izstrādātajā materiālā Savienības karogs tiks attēlots labi pamanāmā vietā saskaņā ar Savienības norādēm par pareizu karoga izmantošanu un attēlošanu.

8. **ATBALSTA SAŅĒMĒJI**

Projekta Nr. 1 atbalsta saņēmēji būs BTIK līgumslēdzējas valstis attiecībā uz leģislatīvas un tehniskas palīdzības sniegšanu un valstis, kas nav BTIK līgumslēdzējas (gan parakstītājvalstis, gan tās, kuras nav parakstījušas), attiecībā uz vispārējās piemērošanas pasākumiem, tostarp attiecīgā gadījumā attiecīgās ieinteresētās personas no privātā sektora, akadēmiskajām aprindām un NVO, kā arī apakšreģionālās grupas un partnerorganizācijas Āfrikā ([6]).

Projekta Nr. 2 atbalsta saņēmēji saistībā ar BTIK valsts kontaktpunktu spēju veidošanu ir BTIK līgumslēdzējas valstis, jo īpaši amatpersonas, kas izraudzītas par valsts kontaktpunktiem.

Atbalsta saņēmēji projektā Nr. 3 par to, kā veicināt konvencijai nozīmīgas zinātnes un tehnoloģiju attīstības pārskatīšanu, būs amatpersonas, zinātnieki, akadēmisko aprindu un nozares pārstāvji no BTIK līgumslēdzējām valstīm.

Atbalsta saņēmēji projektā Nr. 4 saistībā ar atbalsta paplašināšanu brīvprātīgām pārredzamības pārbaudēm būs BTIK līgumslēdzējas valstis.

([6]) Piemēram, Āfrikas Slimību kontroles un profilakses centrs attiecībā uz tā *Biodrošuma un biodrošības iniciatīvu,* Āfrikas Savienības Komisijas Miera un drošības departaments, ĀS Attīstības aģentūra – Āfrikas Bioloģiskās drošības ekspertīzes tīkls , reģionālās ekonomikas kopienas un citas attiecīgās ĀS struktūras, kā arī Globālās partnerības bioloģiskās drošības darba grupas paraksta iniciatīva.